

Ongezien Nederland woont in doodgewoon rijtjeshuis

Van de mensen woont 60 procent in anoniem middenland, in een rijtjeshuis en een twee-onder-een-kap.

FOTO LC/ARODI BUITENWERF

AMSTERDAM Alles gaat bijna altijd over de grote stad. Maar o wat wordt die stad overschat. Want de meerderheid van de Nederlanders woont in onzichtbaar middenland.

‘Blokkade A7 was ontmoeting tussen groepen die zich niet gezien voelen’

Aan de rand van welvarend Amsterdam, in Pakhuis De Zwijger, boog een bont gezelschap zich gisteravond over 'het geluk van Nederland'. Want wordt geluk in de stad en op het platteland misschien verschillend ervaren? En is er sprake van een kloof tussen beide?

Misschien wel, zei Klaas Sietse Spoelstra, initiator van het toekomstprogramma Panorama 2028 Leeuwarden en medeorganisator van de reeks Fries-Amsterdamse debatten over geluk in Nederland.

Kijk bijvoorbeeld naar de discussie over Zwarte Piet, of naar de boerenprotesten in Den Haag. Spoelstra: „Er speelt iets tussen de stad en het platteland. En dan denk ik: kunnen we niet beter een verbond sluiten?”

Maar wat is platteland? En wat is de stad? Geografisch onderzoeker Jos de Voogd: „Slechts 30 procent van Nederland is stad en 20 procent is dorp. Maar de rest, en dan hebben we het over 50 procent, is middenland.” En dat middenland komt er in het nieuws en in discussies bekaaid vanaf.

De Voogd: „Slechts 5 procent van de burgers woont in Amsterdam, en 13 procent van de Nederlanders woont in de grote steden. Ondertussen klonteren alle media daar samen, terwijl Amsterdam samen met Urk en Staphorst overduidelijk de minst gemiddelde gemeente van Nederland is.”

Beleidsmakers, politici en journalisten hebben daardoor een verwrongen beeld van de werkelijkheid, denkt De Voogd. „Ik zou daarom willen pleiten voor een uittocht van de media naar gemiddelde gebieden. Naar Heemskerk bijvoorbeeld.” Want 60 procent van de mensen woont in anoniem middenland, in een rijtjeshuis en een twee-onder-een-kap.

En tegen de zaal in Amsterdam, die net lekker een avondje wilde kletsen over geluk in de stad en geluksgevoelens in het vredige, groene Friesland: „Kijk uit dat je niet in clichés vervalt en het Friese gruttoland tegenover de drukte op De Dam neer gaat zetten.”

De werkelijkheid is namelijk oneindig veel ingewikkelder en ondertussen voelt het middenland zich zo langzamerhand tekortgedaan. De Voogd: „In de stad wordt nu veel gediscussieerd over representatie. Ik herinner me nog opschudding over de studentenpopulatie aan de Universiteit van Amsterdam, die te wit zou zijn. Vergeleken met de stad was dat inderdaad het geval, maar vergeleken met de rest van Nederland was de populatie helemaal niet te wit.”

En dat middenland voelt zich niet vertegenwoordigd. „Ik denk dat de discussie over Zwarte Piet mede daarover gaat. De blokkade op de A7 vorig jaar was een ontmoeting tussen twee groepen die zich niet gezien voelen.”

Maar hoe komt het dan toch dat veel dorpsbewoners heus ook blij zijn? Een mevrouw in de zaal: „Ik woon in Peize, dichtbij de voorzieningen van Groningen en als ik in de Randstad ben geweest denk ik altijd: O ja, wat is het fijn in Peize en wat ruikt het hier lekker nu de paddenstoelen weer opkomen.”

Waarom meet het Centraal Bureau voor de Statistiek eigenlijk geen klinkklaar geluk, vraagt iemand uit de zaal aan CBS-onderzoeker Edwin Horlings. Maar volgens die laatste laat geluk zich niet vangen in indicatoren. „We meten alleen tevredenheid. Geluk kan immers per seizoen verschillen. Kijk maar eens naar het percentage echtscheidingen na kerst.” Een mevrouw in de zaal zachtjes: „Of na de vakantie, als je de hele tijd op elkaars lip hebt gezeten.”

Nee, geluk is zo eenvoudig niet. En volgende keer komt het discussiepanel naar Leeuwarden. „Dat is wel ver hè?”, zegt de presentatrice van de Amsterdamse avond. „Met de trein dan hè?”
